

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор академії, професор

_____ В. І. Аранчій

«30» серпня 2016 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

СВО «Магістр»

2016 року набору

Полтава
2016

Наскрізну програму практик підготували:

Сосновська О. О., Березіна Л. М., Самойлик Ю. В., Демиденко Л. М.,
Дивнич О. Д., Коваленко М. В., Дядик Т. В., Миколенко І. Г., Загребельна І. Л.,
Олійник Є. О.

Наскрізна програма практик для здобувачів вищої освіти галузі знань
05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»
СВО «Магістр» (2016 рік набору) розглянута, схвалена та рекомендована до
видання Науково-методичною радою спеціальності «Економіка» (протокол № 1
від 30 серпня 2016 р.).

Голова науково-методичної ради

Дивнич О. Д.

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент

Дивнич О. Д.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК.....	5
3. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	6

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У сучасних умовах становлення нової економічної системи України підвищуються вимоги до відповідності рівня підготовки фахівців у вищих навчальних закладах вимогам роботодавців, до забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Одним із напрямів вирішення цієї проблеми є поетапна практична підготовка майбутніх фахівців із послідовним нарощуванням рівня професійних знань та практичних навичок.

Практика здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для підготовки фахівців з вищою освітою та набуття ними компетентностей, професійних навичок і вмінь.

Метою практичної підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» СВО «Магістр» є закріплення теоретичних знань, отриманих ними під час навчання, набуття й удосконалення компетентностей, визначених відповідною освітньою програмою вищої освіти.

Завданням практичної підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» СВО «Магістр» є:

- оволодіння сучасними методами комплексного економічного аналізу діяльності підприємства та його підрозділів;
- оволодіння методами діагностики конкурентного середовища підприємства;
- формування творчого дослідницького підходу до виявлення резервів виробництва і розроблення заходів щодо ефективного використання ресурсів підприємства;
- формування у майбутніх фахівців умінь та навичок діагностики конкурентного середовища підприємства;
- формування у майбутніх фахівців умінь та навичок розробки окремих розділів планів виробничо-господарської діяльності підприємства;
- техніко-економічне обґрунтування освоєння нових видів продукції, нової техніки, прогресивної технології, механізації та автоматизації виробничих процесів;
- формування на базі одержаних у навчальному закладі знань професійних умінь, навичок, необхідних для прийняття самостійних рішень;
- обґрунтування пропозицій щодо впровадження інноваційних технологій виробництва та управління підприємством;
- формування навичок розробки загальних і функціональних стратегій підприємства;
- формування умінь та навичок розробки ефективних систем мотивації та оплати праці персоналу;
- оволодіння навичками розробки бюджетів підприємства;
- систематичне оновлення та творче застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань, які постають при реалізації

ключових функцій економічного аналізу та планування діяльності підприємства.

Проходження практики забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних *компетентностей*:

інтегральна:

– здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні:

– здатність до застосування загальнонаукових та фундаментальних знань, розуміння предметної області й професії;

– навички використання інформаційних і комунікаційних технологій з метою пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

– здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань;

– здатність самостійного проведення досліджень на відповідному рівні;

– здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій в новій ситуації;

спеціальні (фахові):

– здатність до проведення фахових досліджень зі спеціальності економіка;

– здатність використовувати професійно профільовані знання зі спеціальності економіка для статистичної обробки експериментальних даних;

– вміння ідентифікувати, ставити та вирішувати проблеми, організувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження прикладного спрямування з проблем економіки;

– здатність до оброблення, аналізу і контекстуалізації значного обсягу наукової інформації з різних джерел та інтерпретації результатів наукових досліджень;

– здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми, організувати і проводити науково-дослідну діяльність;

– вміння обґрунтовувати наукові висновки та конкретні пропозиції щодо вдосконалення управління досліджуваним об'єктом;

– вміння планувати організаційні зміни з урахуванням розроблених стратегій організаційного розвитку;

– вміння обґрунтовувати економічну ефективність впровадження наукових досліджень та проводити відповідний контролінг;

– вміння виявляти та оцінювати індивідуальні потреби працівників у навчанні, розробляти проекти планів підготовки та підвищення кваліфікації кадрів;

– навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

2. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК

Види практик, періоди проведення та їх обсяги визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців СВО «Магістр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка», що відображається відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу (табл. 1).

Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу.

Таблиця 1

Види, терміни і тривалість практичної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» СВО «Магістр», 2016 рік набору

№ з/п	Назва виду навчальної практики	Семестр	Тривалість практики			Форма контролю
			тижні	години	ECTS	
Виробнича практика						
1	Стажування з фаху I	1	4	180	6	диференційований залік
2	Стажування з фаху II	2	4	180	6	диференційований залік
3	Переддипломна практика	3	2	90	3	диференційований залік

Практична підготовка здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, що забезпечують виконання програми практики.

Метою виробничої практики «Стажування з фаху» здобувачів вищої освіти СВО «Магістр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» є їх ознайомлення безпосередньо на підприємствах (організаціях, установах) із операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю бази практики, відпрацювання вмінь і навичок зі спеціальності, закріплення знань, отриманих при вивченні певного циклу теоретичних дисциплін та придбання первинного практичного досвіду.

Завданням виробничої практики «Стажування з фаху» є:

– розвиток навичок і вмінь інформаційно-аналітичної проектно-дослідницької, діагностичної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління підприємницькими структурами, удосконалення системи управління їх діяльністю в сучасних умовах господарювання;

– набуття вміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію передового досвіду підприємництва до умов діяльності конкретного підприємства;

– закріплення практичних навичок проведення економічного дослідження, формування його інформаційного, правового та методичного забезпечення, виходячи із суті проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних з діяльністю конкретного підприємства;

– впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність підприємства.

З погляду наступності між окремими видами практик «Стажування з фаху» створює фундамент для проведення переддипломної практики.

Метою переддипломної практики здобувачів вищої освіти СВО «Магістр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» є узагальнення і вдосконалення здобутих ними знань, практичних умінь та навичок на базі конкретного суб'єкта господарювання, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для написання кваліфікаційної роботи.

Основними завданнями переддипломної практики є:

– безпосередня практична підготовка здобувачів вищої освіти до самостійної роботи на фахових посадах, поглиблення та закріплення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності й навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, уміння працювати з фактичним матеріалом виробничої діяльності підприємства й використовувати його для виконання кваліфікаційного завдання;

– формування умінь і навичок роботи за фахом, набуття досвіду організаційної, виховної роботи в колективі;

– ознайомлення безпосередньо на підприємстві з інноваційними технологіями ведення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;

– підготовка здобувачами вищої освіти індивідуального завдання з усебічного вивчення конкретної проблеми управління організацією, збір практичних та статистичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

Проходження виробничої практики забезпечує формування у здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» СВО «Магістр» наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

– здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності суб'єкта господарювання;

– здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення експериментальних і практичних завдань;

– вміння на основі аналізу та синтезу інформації приймати рішення, розробляти та реалізовувати проекти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства;

– вміння розробляти пропозиції з удосконалення сфер господарської діяльності підприємства;

– здатність застосовувати знання законодавства та державних стандартів України;

– здатність використовувати знання й уміння для розрахунку економічної ефективності, дослідження, вибору та проектування підприємницьких рішень.

3. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контролювання практики здобувачів вищої освіти вирішує комплекс завдань від навчальних до контролюючих і забезпечує повноту, своєчасність та якість виконання програм практики.

Контролювання за проходженням практики з боку вищого навчального закладу покладається від:

- академії – на першого проректора;
- факультету – на декана та координатора практичної підготовки по спеціальності;
- кафедри – на завідувача та викладачів – керівників практики;
- бази практики – на керівника підприємства.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні програми практики.

На кожному етапі контролювання застосовуються специфічні методи.

Попереднє контролювання здійснюється під час підготовки здобувачів вищої освіти до проходження практики (на зборах). При цьому пояснюються цілі практики, порядок її проходження, форма звітування, а також здобувачам вищої освіти передаються направлення на базу практики, щоденники та програми практики.

Поточне контролювання здійснюється протягом періоду проведення практик, а також під час бесід зі здобувачами вищої освіти у дні, встановлені кафедрою для консультування здобувачів вищої освіти.

Підсумкове контролювання відбувається під час звітування про виконання програми практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

Форма звітності здобувача вищої освіти за виробничу практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від бази практики.

Звіт разом з щоденником практики, завіренням керівником практики від підприємства (організації, установи), подається на кафедру для реєстрації, після чого передається на рецензування викладачу – керівнику практики від кафедри. Після можливого доопрацювання здобувачем вищої освіти та остаточного погодження змісту звіту з викладачем, керівником практики від кафедри, звіт допускається до захисту.

Супровідні документи з практики, передбачені Академією, здобувачами вищої освіти надаються координатору з практичної підготовки по спеціальності до реєстрації звіту на кафедрі.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки (висновки і пропозиції), список використаних джерел тощо. Звіт оформлюється за вимогами, що визначені у програмі практики, та відповідно до єдиних вимог щодо оформлення текстових документів.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії,

призначеній наказом ректора Академії. Комісія формується з: керівників практики від Академії та, по можливості, від баз практики, а також науково-педагогічних працівників.

Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти або на базах практики в останні дні її проходження, або в Академії до початку наступного семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу відбувається теоретичне навчання) чи протягом двох тижнів наступного після практики семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу передбачені канікули).

Диференційований залік за практику виставляється з урахуванням:

- оцінки результатів виробничої та суспільної роботи, поданої у відгуку-характеристиці керівника практики з боку підприємства (організації, установи);

- оцінки за оформлення звіту, щоденника, зазначеної у висновку викладача – керівника практики від кафедри;

- презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.

Важливе місце в загальній системі практичного навчання займають підсумкові конференції здобувачів вищої освіти за результатами виробничої практики за участю керівників та фахівців організацій, установ. Мета таких конференцій – обмін досвідом, розробка заходів щодо поліпшення практичної підготовки в Академії.